

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 4. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm1211.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Det første Spørgsmaal vi maae gjøre, naar vi vil lære at ordne og skatte den os overleverede Menneske-Kundskab, er naturligviis om dens *Kilder*, og vi kan da let opdage, at naar *Bibelen* har været Kilden til vor *Børne-Lærdom*, da, men ogsaa kun da, er vi derved henviiste til den eneste Kilde paa Jorden, hvoraf det er mueligt at øse en Menneske-Kundskab, der oplyser *deres* Liv, som føle sig ophøiede over de Umælende og beslægtede med Guddommen, og kun om dem kan Talen være; thi hvem der enten føler, han i Grunden er et Dyr, eller vil dog være det saavidtsom mueligt, maa ligesaalidt som de Umælende spørge om det *Forbigangne* eller *Tilkommende*, men skal beskeden nøies med det *Nærværende* og modsiger sig kun selv, ved paa nogen Maade at ville *forklare sig* Livet, da det er Noget han umuelig kan have lært af de *Umælende* eller have tilfælles med dem. I Grunden er vi da kun blevet historisk vildfarende, fordi vi vragede den Bibelske Veiledning, men at vi vragede den, var rigtig nok for en stor Deel vore Skrift-Kloges Skyld, der meende, de kunde ikke bedre bestride den selvgjorte *Christi Statholder* i Rom, end ved at gjøre dem selv til *Bibelens Statholdere*, der havde Ret til i dens Navn at beherske baade vor *Tro* og *Videnskabelighed*, thi det maatte, hvor Man først havde begyndt at protestere, nødvendig frembringe en farlig Protest mod Herskabet af en saa umælende Ting, som en Bog, over levende Menneskers Tanker, Ord og Gierninger. Vist nok burde Man, i vore oplyste Tider, have indseet, at Bogen var ligesaa uskyldig som Kirken fordem i det selvgjorte Statholderskab og den selvtagne Myndighed, men det var desuagtet naturligt, at Bogen kom til at lide under de Skrift-Kloges som Kirken under Pavernes Synder; og vel fandt de nymodens Skrift-Kloge sig snart i at beraabe sig paa Bibelen ligesom endeel Prote stanter paa Kirken, men naturligviis først efterat have gjort Bogen ligesom Hine Kirken om efter deres Begreb, og en *omskrevet* Bog er ligesaalidt som en *ombygget* Kirke hvad den var før, saa her blev det Sidste aabenbar værre end det Første, da de nye Skrift-Kloge ei blot vilde herske i Bibelens Navn, men i en *Bibels*, de selv havde gjort.